

פריק להו בארבעה וזו. דהיינו סלע: **הא נמי לא שאל**. דהא חזין דהיכל דירוד לסקפ ונתון מעות סלע לשנה ספק יהיו זה פירות ספק לא יהיו זה פירות הוו וצני מעיקרא ומיפרק צהכי: **הס לא הולאה**. בצדיק תליא מילתא ורחמנא אוקמיא אחאי פדיון ואמר צהכי נפרוק: **דלא מלי מסלק**

לש. כל שנתא ואפילו צהתרא דמסלקי: **דשכונה גביה**. אין שכן קרוב ממנו ואם צה הלוה למוכרה אין צבעל מנריה שכן טוב לקנותה כזה: **טרשא דרב פפא**. דלמר לעיל (דף סה). שכרא לא פסיד כו' לית הלכתא חותיה כדלמרן מאי חזית דלולת צהי דידן זיל צתמ דידהו: **מחוזאי**. צת מחוזא: **דוקפי רווחא אקרנא**. שקויס פרגמטיא (י) צעלי צתים ונתנין לתגריס למחצית שכן ושמינן קך וכך שכן יהיה צהן חוקפיין מחצית שכן עס הקרן וכותיין צשטר פלוני חייב לפלוני קך וכך לזמן פלוני: **וכי אסו קמיה**. ואמרי ליה לא הוה רווחא מהימן להו: **פינה היכל דאיסיה לדידיה**. אם יחא אציך קייס לזמן הפרעון שהוא חסד ומלמינס ומה אם ימות היורשין יגבו הכל: **חירי**. המקבל שדה מחצירו צבערה כורין לשנה צין מעשה הרצה צין מעשה מעט: **חירי נרשאי**. שהיו צעלי צתים מלויס מעות לענייס על שדומיהן וחחריס וחוכריס אומס להס צכך וכך כורין לשנה: **אימת קנייה**. מלוה להך שדה לאקנייה נהליה לצעליס צתורת חכירות נמצא נוטל רביס קלוזה שהרי אין טורח צה ואף אם תלקה לא יפסיד מחכירותו כלום: **שהינא כמה עידין**. ציד המלוה ועשה הוה ואכל צנכיימא והדר חכרה מינייהו: **שפיר דמי**. כדי שלא תנעול דלת דכיון דשהייה גביה ואכל תלת שנין מה לי עזד צה איהו ומה לי חכרייה: **ולאו מילתא היא**. דלפילו שהייה נמי אסור דרביס גמורה היא שאין כאן ספק כעושה ואוכל שפעמים שמוציא ואינו נוטל: **במתני' אין מושיבין**

הנוני למחצית שכן. לא יאמר צעל הבית לחנוני הרי פירות נמכרים בשוק ארבע סאים צכלע ואתה מוכרן צחנות פרוטה פרוטה ומשתכר סאה הילך פירות ושך ומכור תמיד והריות נחלוך. וטעמא דמילתא משום דלמריין לקמן (דף קד): הך עיסקא פלגא מלוה ופלגא פקדון סתם המקבל פרגמטיא למחצית שכן מקבל עליו אחריות חזי הקרן צאונסין וזלל הלכך היאה פלגא כיון דמיחייב צאונסין מלוה הוה אללו שרי שומא היא אללו צמעות כשער השוק ודינו ליטול חזי שכן נמצא מתעסק צחציו של צעל הצית שהוא פקדון אללו בשכן המתנת מעות המלוה לפיכך אסור: **אלא אם כן נותן לו שכן עמלו**. צחציו: **אין מושיבין תרנגולין למחצה**. לשום ציגיס צדמיס לצעל התרנגולת להושיצה עליהם לגדל אפרוחים למחצית שכן מה שהיו האפרוחים שוין יותר על דמי הציגים דהואיל וזה מקבל עליו אחריות חזי דמי הציגים אם יתקלקלו או אם ימותו הוה ליה פלגא מלוה שהרי (י) ישומין עליו צדמיס מעכשיו דמיהן עליו צמלוה ונמצא זה נגדל את חציו שכן צמל מתעסק צחציו: **ומזונו**. מזון שהוא מוציא צאפרוחים: **ואין שמיין עגלים וסויחיס למחצה**. מעכשיו הן שוין קך וכך קבלם עליך לגדלם שנתיים למחצית שכן ולמחצית הפסד אם ימותו: **אלל מקבלים עגלים וסויחיס**. קטנים צלל שומא שאם ימותו לא ישלם כלום ואם יחיו יתלקו ציגיס: **לכשיהיו משולשים**. לכשיעמדו על שלש גדילתן שלש שור ושלש סוס או יתלקו: **וחמור**. מגדלה עד שתהא טוענת משאוי. קך היא מנהגס לגדלם קודם חלוקה: **גב' ה"ג סנה כפועל צטל**. וצמתיתין לא גרסיין צטל: **כפועל צטל**. משמע כמה אדם רואה ליטול ולישב צטל: **מאי כפועל צטל**. הלא אין יושב וצטל שהרי עורח להליך ולהציא פירות לחנות ולמכור ולקבל מעות ולמדוד הפירות: **אמר**

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא סח.

ונותן לו שברו בפועל במ"ט. אי גרס תנא כפועל צטל אי"כ לא גרסי צמתני צטל פירש צקונטרס כפועל צטל מאותה מלכזה צטל מינה היינו שאם היה עושה תחלה מלכזה כצידה ומריח הרצה וזאת היא קלה אומדיס כמה יניח משכרו לעשות מלכזה זו שזוה יותר ממנה שנתות לעשות כי אין אדם מינה מריח גדול אלא מעט אע"פ שצא לו צטורח יותר ולפירושו אחיא מתניתין כ' שמעון דלמר נותן לו שכן משלם ולא כ' מאיר וקשה לפירושו דקאמר צגמ' אכל סיפא דנפיס טרחא אימא לא סגי ליה כפועל צטל והשתא והלא לפי מה שלא כצידה נוטל יותר אמאי ס"ד דלא תסגי כפועל צטל ועוד דקמיי צתוספתא (פ"ד) המושיב את חצירו צחנות למחצית שכן נותן לו שכן כפועל צטל דצרי ר"מ [א] משמע דמתני' אחיא כ' מאיר ולכך נראה לפרש כפועל צטל [ב] היינו כיושב וצטל לגמרי והשתא ח"ש צריכותא דגמרא ומתניתין אחיא כ' מאיר והא דקאמר צגמ' רצי מאיר צין מרובה צין מועט היינו כלומר צין היה עוסק צמלכזה מרובה צין היה עוסק צמלכזה מועט לעולם נותן לו כפועל צטל ר"ש אומר נותן לו שכן משלם שזומדים כמה היה רואה ליטול וליצטל צמלכזה כצידה שהיה עוסק ויעסוק צמלכזה קלה כו דהיינו טפי מר' מאיר והא דקמיי צתוספתא צסיפא צת מילתיה דרצי מאיר וכ' שמעון אומר נותן לו שכן משלם אכל אינו דומה עושה מלכזה ליושב צטל יושב צחמה ליושב צלל לאו צטל לגמרי אלא מאותה מלכזה החמורה ומיחיו לעיל צבוק אלו מציאות (דף לא: זס) גבי השבת אצידה דקמיי נוטל שכן כפועל צטל נראה כפי' הקונטרס מדפריך הסם הא לאו צטל הווא משמע דפריך משום דמשמע ליה צרימא דקמיי כפועל צטל שנתים לו כמו שיראה פועל ליצטל לגמרי [ג] לכך נראה לפרש הסם הך דמשני אצי כפועל

צטל מאותה מלכזה דצטל מינה כדפי' צקונטרס וא"ת אם כן הוה נוטל שכן על השבת אצידה וצבוקס חס' משום דמאי קא מטי ליה וע"כ לא קאמרי רבנן טעינה בשכן אלא משום דא"כ לכתוב רחמנא טעינה ולא צעי פריקה וי"ל דאין לחוש אם נוטל שכן כיון שעוסק צמלכזה אחרת ומפסיד דהא אם היה שם צית דין היה מתנה ליטול כל מה שמפסיד ועכשיו דליכא צ"ד למה לא יטול כל טרחו וצפרק עד צטל הסם נמי י"ל כפ"ה כיון שמתצטל ממלכתו יכול ליטול שכן: **אלא אם כן נותן לו שכן עמלו ומזונו**. הכא לא שייך למיתני כפועל צטל דאין מתצטל להאפילה ולהשקותה אלא רגע אחד ציוס אכל חנוני כל עסקו צכך דתיגא צתוספתא (פ"ד) המושיב חנוני צחנות אם היה אומן לא יעסוק צאונמנו:

אבל מקבלים עגלין וסויחין. תימה מאי קמ"ל פשיטא כיון דאין מקבל עליו אחריות ואי משום דצעי למיתני ומגדלין אותן עד שיהיו משולשין זה היה יכול להשמיענו צרישא לאחר (י) שנתן שכן ויש לומר דקמשמע לן דצתתמא אין מקבל עליו שום אחריות ולא הוה עסקא כיון דצתתמא כשקבל עגלים לא שמו אותם אלא לאחר שגדלו וצאין לחלוק השצח או שמיין אותם כמה השצחו ולהכי תנא צרישא שמיין וצסיפא מקבלין וכשמיין בשעת קבלה צתסם מקבל עליו חזי האחריות כמו צשאר עסקא: **איכא**

צתוספתא (פ"ד) המושיב את חצירו צחנות למחצית שכן נותן לו שכן כפועל צטל דצרי ר"מ [א] משמע דמתני' אחיא כ' מאיר ולכך נראה לפרש כפועל צטל [ב] היינו כיושב וצטל לגמרי והשתא ח"ש צריכותא דגמרא ומתניתין אחיא כ' מאיר והא דקאמר צגמ' רצי מאיר צין מרובה צין מועט היינו כלומר צין היה עוסק צמלכזה מרובה צין היה עוסק צמלכזה מועט לעולם נותן לו כפועל צטל ר"ש אומר נותן לו שכן משלם שזומדים כמה היה רואה ליטול וליצטל צמלכזה כצידה שהיה עוסק ויעסוק צמלכזה קלה כו דהיינו טפי מר' מאיר והא דקמיי צתוספתא צסיפא צת מילתיה דרצי מאיר וכ' שמעון אומר נותן לו שכן משלם אכל אינו דומה עושה מלכזה ליושב צטל יושב צחמה ליושב צלל לאו צטל לגמרי אלא מאותה מלכזה החמורה ומיחיו לעיל צבוק אלו מציאות (דף לא: זס) גבי השבת אצידה דקמיי נוטל שכן כפועל צטל נראה כפי' הקונטרס מדפריך הסם הא לאו צטל הווא משמע דפריך משום דמשמע ליה צרימא דקמיי כפועל צטל שנתים לו כמו שיראה פועל ליצטל לגמרי [ג] לכך נראה לפרש הסם הך דמשני אצי כפועל

צטל מאותה מלכזה דצטל מינה כדפי' צקונטרס וא"ת אם כן הוה נוטל שכן על השבת אצידה וצבוקס חס' משום דמאי קא מטי ליה וע"כ לא קאמרי רבנן טעינה בשכן אלא משום דא"כ לכתוב רחמנא טעינה ולא צעי פריקה וי"ל דאין לחוש אם נוטל שכן כיון שעוסק צמלכזה אחרת ומפסיד דהא אם היה שם צית דין היה מתנה ליטול כל מה שמפסיד ועכשיו דליכא צ"ד למה לא יטול כל טרחו וצפרק עד צטל הסם נמי י"ל כפ"ה כיון שמתצטל ממלכתו יכול ליטול שכן: **אלא אם כן נותן לו שכן עמלו ומזונו**. הכא לא שייך למיתני כפועל צטל דאין מתצטל להאפילה ולהשקותה אלא רגע אחד ציוס אכל חנוני כל עסקו צכך דתיגא צתוספתא (פ"ד) המושיב חנוני צחנות אם היה אומן לא יעסוק צאונמנו:

אבל מקבלים עגלין וסויחין. תימה מאי קמ"ל פשיטא כיון דאין מקבל עליו אחריות ואי משום דצעי למיתני ומגדלין אותן עד שיהיו משולשין זה היה יכול להשמיענו צרישא לאחר (י) שנתן שכן ויש לומר דקמשמע לן דצתתמא אין מקבל עליו שום אחריות ולא הוה עסקא כיון דצתתמא כשקבל עגלים לא שמו אותם אלא לאחר שגדלו וצאין לחלוק השצח או שמיין אותם כמה השצחו ולהכי תנא צרישא שמיין וצסיפא מקבלין וכשמיין בשעת קבלה צתסם מקבל עליו חזי האחריות כמו צשאר עסקא: **איכא**

צתוספתא (פ"ד) המושיב את חצירו צחנות למחצית שכן נותן לו שכן כפועל צטל דצרי ר"מ [א] משמע דמתני' אחיא כ' מאיר ולכך נראה לפרש כפועל צטל [ב] היינו כיושב וצטל לגמרי והשתא ח"ש צריכותא דגמרא ומתניתין אחיא כ' מאיר והא דקאמר צגמ' רצי מאיר צין מרובה צין מועט היינו כלומר צין היה עוסק צמלכזה מרובה צין היה עוסק צמלכזה מועט לעולם נותן לו כפועל צטל ר"ש אומר נותן לו שכן משלם שזומדים כמה היה רואה ליטול וליצטל צמלכזה כצידה שהיה עוסק ויעסוק צמלכזה קלה כו דהיינו טפי מר' מאיר והא דקמיי צתוספתא צסיפא צת מילתיה דרצי מאיר וכ' שמעון אומר נותן לו שכן משלם אכל אינו דומה עושה מלכזה ליושב צטל יושב צחמה ליושב צלל לאו צטל לגמרי אלא מאותה מלכזה החמורה ומיחיו לעיל צבוק אלו מציאות (דף לא: זס) גבי השבת אצידה דקמיי נוטל שכן כפועל צטל נראה כפי' הקונטרס מדפריך הסם הא לאו צטל הווא משמע דפריך משום דמשמע ליה צרימא דקמיי כפועל צטל שנתים לו כמו שיראה פועל ליצטל לגמרי [ג] לכך נראה לפרש הסם הך דמשני אצי כפועל

צטל מאותה מלכזה דצטל מינה כדפי' צקונטרס וא"ת אם כן הוה נוטל שכן על השבת אצידה וצבוקס חס' משום דמאי קא מטי ליה וע"כ לא קאמרי רבנן טעינה בשכן אלא משום דא"כ לכתוב רחמנא טעינה ולא צעי פריקה וי"ל דאין לחוש אם נוטל שכן כיון שעוסק צמלכזה אחרת ומפסיד דהא אם היה שם צית דין היה מתנה ליטול כל מה שמפסיד ועכשיו דליכא צ"ד למה לא יטול כל טרחו וצפרק עד צטל הסם נמי י"ל כפ"ה כיון שמתצטל ממלכתו יכול ליטול שכן: **אלא אם כן נותן לו שכן עמלו ומזונו**. הכא לא שייך למיתני כפועל צטל דאין מתצטל להאפילה ולהשקותה אלא רגע אחד ציוס אכל חנוני כל עסקו צכך דתיגא צתוספתא (פ"ד) המושיב חנוני צחנות אם היה אומן לא יעסוק צאונמנו:

אבל מקבלים עגלין וסויחין. תימה מאי קמ"ל פשיטא כיון דאין מקבל עליו אחריות ואי משום דצעי למיתני ומגדלין אותן עד שיהיו משולשין זה היה יכול להשמיענו צרישא לאחר (י) שנתן שכן ויש לומר דקמשמע לן דצתתמא אין מקבל עליו שום אחריות ולא הוה עסקא כיון דצתתמא כשקבל עגלים לא שמו אותם אלא לאחר שגדלו וצאין לחלוק השצח או שמיין אותם כמה השצחו ולהכי תנא צרישא שמיין וצסיפא מקבלין וכשמיין בשעת קבלה צתסם מקבל עליו חזי האחריות כמו צשאר עסקא: **איכא**

הגהות הב"ח

(א) גב' כמה עידינים והדר חכרה שפיר דמי כדי שלא תנעול דלת פניו לון ולא מתנא היא: (ב) רש"י ד"ה חזפי וכו' מבעלי צתים: (ג) ר"ה אין מושיבין וכו' שהרי שיהם נשומין עליו: (ד) תוס' ד"ה אכל וכו' שנותן לו שכן:

גליון הש"ס

גב' לרינא דבר צתרא. ע"י לקמן דף עג ע"ב חוס' ד"ה טור: בתיג' אין מושיבין חנוני. ע"י לקמן דף קד ע"ב חוס' ד"ה האי:

הגהות הגר"א

[א] תוס' ד"ה ונתן. משמע דמתני' ס'. י"ב וכ"כ הר"ף ועמ"ל וע' במלחמות: [ב] שם מלויס מעות צטל היינו כו'. י"ב ח"ל שמשלם לו על המלכזה רחשנה ולא על העסק כלל וכ"כ סמ"ג והרא"ש ועומ' דצבוקס כ"ט צ' ד"ה כפועל כו' אלא הייל שנתנין כו' אכל הטור מפרש להיפך שנתן לו על העסק ולא על המלכזה רחשנה ועמ"ל: שם ור"ח פ"י שם צמות כו' וכן הוה שכן הוה פ"י הר"ף אכל סמ"ג כתב שר"ף מפרש כפי' רש"י ומפרש דמי ר"ש צתים חוס' אליבא דר"מ (ועמ"ל רבינו צתים ס' ס' ס"ה ס"ק ג' ו'): [ג] שם לך נראה ס'. י"ב אכל צבוקס פ"י היאה דללו מציאות כמו כאן אכל כאן חוור צהן ופי' כפרש"י וע' סמ"ג שם וכ"כ הטור צתים ס' רס"ה והריב אכל הרמב"ם ור"ש כתבו שם כפי' חוס' דצבוקס ולענין צבוקס כפי' הר"ש שוין פ"י ש"כ כפי' חוס' כאן וסם לענין צתים:

עין משפט

נר מצוה

א נמי פ"ו מהל' מלוה הלכה כ' טו"ש חו"מ ס' קו פט"ג: עו ב מ"י שם סמג לאון קצט טור י"ד ס' קצט:

עו ג מ"י פ"ב מהלכות שמיס הלכה ט סמג עשין פב טו"ש ח"מ ס' קעט טור י"ד ס' קעט:

עו ד ה מ"י פ"ה מהלכות מלוה וזה הלכה י סמג לאון קלו טו"ש י"ד ס' קעט טעף כד:

עו ו ה מ"י שם הלכה טו ועין צ"מ סמג שם טור ש"ע י"ד ס' קסד טעף א וס' קעב טעף ב: פ ה מ"י שם הלכה ט סמג שם טו"ש י"ד ס' קעט טעף ב:

פא ה מ"י שם פ"ח מהל' שומפין הלכה א סמג שם וס' פב טו"ש ע"ש:

תורה אור השלם

י יש רעה ראיתי תחת השמש כשנגדה שיצא מלפני השליט:

מוסף רש"י

עד שיהו משולשין. שגישה לשלש שנותיהם וגמרה גדילתם, דהכי שביחי ועמלי למילך (סנהדרין סה: ע"ש).